

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

A Study of Learner-centered Learning Management of Social Studies teachers at Buddhist
Scripture School in Amnatcharoen Province

พระเจษฎา โชติธมโม (พงษ์สุระ)* พระครูสมุห์เฉวียน กตปุญโญ (ทิพย์วรรณ),ดร.† สุปัทม ตรีศักดิ์†
และบรรยวสิทธิ์ ผางคำ‡

Received January 10, 2021; Revised February 12, 2021; Accepted June 25, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอน 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2563 จำนวน จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา โดยจำแนกตามเพศ การศึกษา ประสบการณ์สอน ที่แตกต่างกัน พบว่า ครูสังคมศึกษาที่มีเพศ การศึกษา ประสบการณ์สอน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน

3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

3.1) ปัญหาอุปสรรค ได้แก่ 1) ครูบางท่านยังจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช, 2551: 2) การจัดการเรียนรู้อย่างไรยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) การวัดผลประเมินผลบางรายวิทยายังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) ครูบางท่านยังขาดทักษะการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงโรงเรียนยังขาดสื่อที่เหมาะสม และไม่เพียงพอต่อการใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.2) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงและตอบสนองต่อหลักสูตรของสถานศึกษา และตอบสนองต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช, 2551: 2) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้คณะครูและบุคลากร เข้ารับการอบรมเรื่องการประเมินผล เพื่อให้การวัดผลประเมินผลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) ครูและบุคลากร ควรมีการวางแผน นิเทศ ติดตามการเตรียมการสอน 4) ควรมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, ครูสังคมศึกษา, โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา, จังหวัดอำนาจเจริญ

* อาจารย์คณะครุศาสตร์ เอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี อีเมล sak_mcu@hotmail.com

† อาจารย์คณะครุศาสตร์ เอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

‡ อาจารย์คณะครุศาสตร์ เอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

§ อาจารย์คณะครุศาสตร์ เอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to study the Learner-centered Learning Management of Social Studies teachers at General Buddhist Scripture School in Amnatcharoen Province, 2) to contrastively study The Learner-centered Learning Management of Social Studies teachers at General Buddhist Scripture School in Amnatcharoen Province according to the classification of genders, educational levels and teaching experiences and 3) to study the problem, obstacle and suggestion about The Learner-centered Learning Management of Social Studies teachers in the General Buddhist Scripture School in Amnatcharoen Province. The research methodology was a survey research.

The population for the research were 120 Social Studies teachers in the General Buddhist Scripture School in Amnatcharoen Province, academic year 2020. The research tools were questionnaire with the Reliability at .95. The research data was analysed by means of Percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The Learner-centered Learning Management of Social Studies teachers in the General Buddhist Scripture School in Amnatcharoen Province was in overall at a much level ($\mu = 3.95$). Considering each aspect, it was found that all the aspects were at a much lever.

2. The result of contrastive opinions of Social Studies teachers towards the Learner-centered Learning Management according to the classification of different genders, educational levels and teaching experiences was different both in overall and in each aspect.

3. The problems, obstacles and suggestions about The Learner-centered Learning Management of Social Studies teachers in the General Buddhist Scripture School in Amnatcharoen Province were as follows:

3.1 The problems and obstacles: 1) some of teachers managed the instruction not in accordance with the curriculum of institution and The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008), 2) the learning management for some subject was not efficient and effective, 3) the evaluation for some subject was not efficient and effective, 4) some of teachers still lacked the skills for development of educational media, innovations and technologies; moreover, the schools still lacked proper media and the available ones were not enough to be used for learning management.

3.2 The suggestions: 1) the schools should promote the teachers to analyze the curriculums in order to set the processes of instruction management to be in accordance with and to respond to the curriculum of institution and The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008), 2) the administrators should support the teachers personnel to be trained in the evaluation so that it would be efficient and effective, 3) the teachers personnel should make a plan, supervision and instruction preparing, trained in the evaluation so that it would be efficient and effective, 4) the educational media, innovations and technologies should be developed.

Keywords: the Learner-centered Learning Management, Social Studies teachers, the General Buddhist Scripture School and Ubonratchathani Province

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของคนในชาติ ประเทศชาติจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้ คนในชาติต้องได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เมื่อคนในชาติมีคุณภาพการศึกษาที่ดีกล่าวคือ มีความรู้ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันจะเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การศึกษาเปรียบเหมือนกุญแจที่จะไขเข้าไปสู่ประตูแห่งความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง โลกปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาหรือยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเรียกว่า “ยุคไร้พรมแดนและยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร” การแข่งขันกันในโลกจะ使得ทุกสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยี การศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมโลกและ

ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน การศึกษาจึงมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งและการศึกษาที่จะต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศเพราะการศึกษาคือเป็นรากฐานอันสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตลอดชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมุ่งให้บุคคลพัฒนาตนเองทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านจิตใจด้านร่างกายและด้านสังคมให้มีความสมดุลและกลมกลืนปัจจุบันระบบการจัดการศึกษาของรัฐเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยอาศัยรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการศึกษาที่จัดตามแนวระบบโรงเรียน คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา การศึกษาที่จัดนอกโรงเรียนและการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือวิธีการที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ และความต้องการของตนเอง ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ แนวคิดการจัดการศึกษามีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 1-3)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจน เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์หลักของการปฏิรูปการศึกษา ดังสาระที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ว่า “การศึกษา มีความสำคัญสูงสุดและมีบทบาทต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ฉะนั้น ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” (มาตรา 5) และสาระในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” (มาตรา 20) ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้อบรมที่มีประสิทธิภาพ (มาตรา 21) และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 24) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 22-31)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปัจจุบันสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ แก่พระภิกษุสามเณรเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา การดำเนินการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีลักษณะการบริหารโดยมีสภาการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นองค์กรหลักที่ควบคุมส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยตรง ส่วนการบริหารโรงเรียนให้อยู่ในการปกครองของคณะสงฆ์และได้กำหนดให้กลุ่มโรงเรียนเพื่อให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2561: 2)

จังหวัดอำนาจเจริญ มีการจัดการเรียนการสอนสามัญศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้แก่ โรงเรียนคุณารักษ์วิทยา โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดอำนาจเจริญ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดสำราญนิเวศ โรงเรียนปัจฉิมวันวิทยา โรงเรียนศรีโครวิทยา โรงเรียนบ่อชะเนงวิทยา โรงเรียนศรีเจริญวิทยา เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีการจัดการศึกษาและจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานชาติ และมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นศาสนทายาทที่ดี (โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ในเขตจังหวัดอำนาจเจริญ, ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติที่ได้กำหนดดัชนีคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2561 - 2564 ตั้งเป้าหมายไว้ที่ ร้อยละ 50 ขณะที่ผลสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ พินา ของนักเรียนอายุ 15 ปี ตั้งเป้าหมายเพิ่มคะแนนระดับ 500 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ออนไลน์) การศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ จึงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์สอน

3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังคมศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 120 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ท

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ แบบสอบถามปลายเปิด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอน 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน โดยวิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรแต่ละกลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ โดยการนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา โดยจำแนกตามเพศ การศึกษา ประสบการณ์สอน ที่แตกต่างกัน พบว่า ครูสังคมศึกษาที่มีเพศ การศึกษา ประสบการณ์สอน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน

3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

3.1) ปัญหาอุปสรรค ได้แก่ 1) ครูบางท่านยังจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช, 2551: 2) การจัดการเรียนรู้บางรายวิชาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) การวัดผลประเมินผลบางรายวิชาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) ครูบางท่านยังขาดทักษะการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงโรงเรียนยังขาดสื่อที่เหมาะสม และไม่เพียงพอต่อการใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.2) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงและตอบสนองต่อหลักสูตรของสถานศึกษา และตอบสนองต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช, 2551: 2) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้คณะครูและบุคลากร เข้ารับการอบรมเรื่องการประเมินผล เพื่อให้การวัดผลประเมินผลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3) ครูและบุคลากร ควรมีการวางแผน นิเทศ ติดตามการเตรียมการสอน 4) ควรมีการพัฒนาสื่อ

นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น แม้บทบาทของครูจะดูสบายกว่าเดิมในขณะสอน แต่ครูผู้สอนจำเป็นต้องทำงานหนักในช่วงก่อนสอน คือ การเตรียมการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูต้องสามารถประเมินสถานการณ์ และตัดสินใจว่าควรปรับเปลี่ยนอย่างไรผู้เรียนจึงจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งทักษะการประเมิน ปรับเปลี่ยน หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เป็นทักษะที่ต้องอาศัยประสบการณ์การฝึกฝน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) เป็นกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิดคนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถามผู้ใหญ่ก็เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอโดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขันหรือความไม่มีระเบียบวินัยสิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อที่ผู้สอนจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงกับความสามารถและได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนทฤษฎีการเรียนรู้เหล่านี้ เป็นเครื่องมือสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ครูสอนจะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเด็กการเรียนรู้โดยใช้ตัวและมนุษย์เพื่อนำมาสู่ทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ มากมายซึ่งผู้สอนจะสามารถนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเลือกและปรับใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ (สารานุกรมเสรี, <https://th.wikipedia.org/wiki>) และสอดคล้องกับสลิตา รินสิริ (2558: 74-75) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2. ผลการเปรียบเทียบเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ในการสอนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทัศนคติที่กว้างไกล และมีประสบการณ์ในวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญในการสอน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนและยอมรับศักยภาพของผู้เรียนว่ามีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบผลสำเร็จ ส่วนเพศก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะโรงเรียนปริยัติธรรมเป็นโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนที่บูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ ดังนั้นจากผลการวิจัย จึงพบว่าเพศบรรพชิต ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับหลักธรรมคำสั่งสอนมากกว่าเพศอื่น จึงมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของประพิทย์ สุภาวหา (2557: 91-92) ที่ศึกษาวิจัยการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลจากการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังคมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ

3.1 ปัญหาอุปสรรค

1) ครูบางท่านยังจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) การจัดการเรียนรู้บางรายวิชาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) การวัดผลประเมินผลบางรายวิชาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4) ครูบางท่านยังขาดทักษะการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงโรงเรียนยังขาดสื่อที่เหมาะสม และไม่เพียงพอต่อการใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.2 ข้อเสนอแนะ

1) แนวทางการจัดหลักสูตร โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงและตอบสนองต่อหลักสูตรของสถานศึกษา และตอบสนองต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการประเมินผล ผู้บริหารควรสนับสนุนให้คณะครูและบุคลากร เข้ารับการอบรมเรื่องการประเมินผล เพื่อให้การวัดผลประเมินผลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ครูและบุคลากร ควรมีการวางแผนการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ทางโรงเรียนควรนิเทศ ติดตามการเตรียมการสอน ของครูเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

4) แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยให้ทางโรงเรียนจัดการอบรมครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรมีการสนับสนุนการซื้อ ผลิต จัดหาสื่อให้เหมาะสม และเพียงพอต่อการใช้งาน แต่งตั้งคณะกรรมการ ในการนิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อรวมทั้งให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้สื่อเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545.

กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.

ประพิทย์ สุภาวหา. (2557). การบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 6(4)

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ในเขตจังหวัดอำนาจเจริญ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.monknews.net/schoolworld/amnatcharoen> (สืบค้นวันที่ 31 ตุลาคม 2561).

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). จัดการประชุมทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการ

ทดสอบ O-NET และ PISA”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.niets.or.th>. (สืบค้นวันที่ 31 ตุลาคม 2561)

สลิตา รินสิริ. (2558). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.

ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สารานุกรมเสรี. การขยายตัวของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org>. (สืบค้นวันที่ 1 ธันวาคม 2561).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร:

พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2560). การพัฒนาวัดสู่ความเป็นมาตรฐานห้า. กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา.

_____. (2561). คู่มือปฏิบัติงาน โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.